

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

РЕЦЕНЗИЯ

От: доц. д-р Миглена Димитрова Ангелова;
Университет за национално и световно стопанство, катедра
„Управление“;
Професионално направление 3.7. Администрация и управление,
научна специалност „Социално управление

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна
степен **„доктор“** по научна специалност „Управление“ в
УНСС.

Основание за представяне на рецензията: участие в състава на научното
жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед №
1692/29.06.2023 г. на Ректора на УНСС.

Автор на дисертационния труд: *Ernst Wolfgang Heinz Schenk*
Тема на дисертационния труд: *The personality of the entrepreneur in the
light of an entrepreneurial and for foresight convenient action in the
entrepreneurial functions“ (Личността на предприемача в
светлината на предприемчивото и предвиждащо действие в
предприемаческите функции)*

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал по докторска програма „Управление“ към
катедра „Управление“, факултет „Управление и администрация“ на
УНСС, съгласно Заповед на ректора на УНСС № 1538/ 06.06.2022 г.
Обучението е осъществено в *свободна* форма през периода 06.06.2022 г. до
04.07.2023 г., когато е отчислен с право на защита, съгласно Заповед №
1733/04.07.2023 г. на Ректора на УНСС.

Дисертантът Волфанг Шенк има бакалавърска и магистърска степени
по Бизнес администрация от Университета по приложни науки от
Оснабрюк и университета в Мюнстер (Германия).

Цялата професионална биография на Волфганг Шенк е свързана с предприемачеството и предприемаческите качества и умения. Автор е на множество трудове, предназначени за масовия читател по тази тематика, включително и такива, които се продават в международни платформи за масови потребители като Амазон.

Дисертантът е положил успешно всички изпити и заложи дейности от индивидуалния си план на обучение, с което е изпълнил всички формални изисквания. С решение на Катедрения съвет на катедра „Управление“ и на Факултетния съвет на Факултет „Администрация и управление“ е отчислен с право на защита, поради изпълнение на всички изискуеми дейности.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд
Разработеният дисертационен труд е в общ обем от 267 страници, разпределени структурно в Увод, Три глави и заключение, използвана литература и приложения. Разработените глави са сравнително балансираны по отношение на обем и съдържание, следват цялостната логика на изследването и водят до пълноценното и поетапно изследване на разглеждания проблем. Основният текст съдържа 10 таблици и 11 фигури. В Увода са аргументирани и обяснени актуалността и значимостта на изследването, ясно са дефинирани обектът и предметът на дисертационния труд, очертан е основният изследователски проблем. Дефинирани са работни хипотези, както еднозначно е обяснена авторската теза.

Актуалността на темата се обосновава със значимостта на личността на предприемача за развитието на успешен бизнес в условията на динамична и комплексна бизнес среда. Възможността за предвиждащо действие е една от основните водещи и ключови характеристики за всеки един успешен предприемач, за да може да вземе правилно решение, което да му позволи

да генерира в последствие предприемаческа печалба. От тази гледна точка актуалността на представената за рецензиране дисертация е безспорна.

Избраната методика на изследването е подходяща, води на получените резултати, както и до решаване на поставените задачи в изследователската разработка. Използваните методи като системен подход, анализ и синтез на събраната информация са съотнесими към поставените задачи. Ясно са посочени обхватът и ограниченията на дисертационния труд.

Списъкът със справочна литература се състои от 200 заглавия на английски и немски езици. Използваната литература е цитирана коректно в рамките на дисертацията, като дава основание да се заключи, че дисертантът познава много добре проблемната област, в която е разположено изследването.

В първа глава са разгледани основните елементи, които са от значение за изследването на предприемаческите дейности и предприемаческото предвиждане. Във втора глава са представени икономическите функции на бизнеса и ролята и позиционирането на фигурата на предприемача. Подробно са разгледани основните функции на предприемача и тяхната важност и значимост за цялостната ефективност на бизнес организацията. Представени са инструменти за ефективно предприемаческо предвиждане, както и възможностите за стратегически решения, основани на предприемаческото предвиждане. Изведени са основните характеристики на личността на предприемача като двигател на възприятието и генератор на предприемачески действия, както и възможностите за използване на неговата прозорливост при изпълнение на предприемаческите функции.

Същевременно дисертацията разглежда личността на предприемача като основна детерминанта за ефективността на предприемачеството и предприемаческото предвиждане. Следващата част на разработката

представя интердисциплинарния характер на предприемаческата личност като основа на предприемаческо действие и предприемаческо предвиждане.

В приложенията към дисертацията се представят в подробности проучванията, осъществени от докторанта в три различни бизнес организации от три различни икономически сектора, респективно – три различни мениджъра. Получените данни от качествено изследване са съотнесени към разработените в изследването хипотези. Направени са заключения и препоръки, свързани с възможностите за усъвършенстване на предприемаческите умения, свързани с предприемаческото прогнозиране и предвиждане.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

На основата на методиката и постигнатите резултати може да се направи заключението, че поставените в дисертацията задачи са надеждно и коректно изпълнени. Формулираните от докторанта приноси могат да се оценят като оригинални и като проблемно-обосновани. Докторантът съвестно е изпълнил методологията, на базата на която постига решението на заложените задачи.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

В представения дисертационен труд са постигнати научно-приложни и приложни приноси, които според рецензента са следните:

Научни-приложни приноси:

1. обогатяване на съществуващи знания, свързани с предприемачеството и с личността на предприемача; Представяне на нови насоки за подобряване на предприемаческите умения, свързани с прогнозирането и предвиждането.

2. Дефинирани са общи характеристики на предприемаческата личност на базата на херменевтичния подход.

3. Разширено е полето на научните изследвания по въпросите на предприемачеството, като са изведени нови връзки между личностни, психологически и поведенчески характеристики в общ модел на предприемаческия потенциал.

Приложни:

1. Приложение на нови методи за осъществяване на предприемаческо прогнозиране и предвиждане. Създаден е нов модел на личностните качества за измерване на предприемаческия потенциал.

2. Изведени заключения и подробни препоръки за същността на предприемаческата личност, направени на основата на критичен анализ на резултатите от изследването;

3. Разработена е практически приложима нова методика за повишаване и развитие на предприемаческия потенциал.

Всички посочени приноси са основани на обосновани изводи, направени по надежден начин въз основата на надеждни данни.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Докторантът е автор на шест самостоятелни публикации, които са логически свързани с дисертационния труд и отразяват негови същностни моменти. Пет от публикациите са на английски език, една е на немски. Прави впечатление, че една от посочените публикации е книга, който факт може да се тълкува като траен интерес на дисертанта по основната тематика, свързана с предприемачеството и качествата на предприемача. Цялостното представяне на научната информация в научните разработки,

логиката на структуриране на информацията, както и специфичните изказни и стилистични начини на представяне на анализите, авторското мнение и заключенията в дисертационния труд и в публикациите по него, дават възможност за направата на обосновано заключение, че докторантът е автор на претендираните приноси в дисертационния труд и на публикациите по него. Удовлетворени са наукометричните изисквания по отношение на публикационната дейност на дисертанта.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът е изготвен на български и английски езици, в общ обем от 65 страници, като в него по ясен и структуриран начин е представена същността на дисертационния труд. Авторефератът представя по надежден и релевантен начин цялостната структура, отделните части и основните ключови моменти на дисертацията. От автореферата може по безспорен начин да се придобие еднозначно впечатление за дисертационния труд и неговите ключови характеристики.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Разработеният и представен за рецензиране труд се отличава със задълбоченост на изследваната проблематика, логическа завършеност, като притежава всички необходими качества на този вид научна разработка.

Същевременно към дисертанта биха могли да бъдат отправени следните критични бележки и препоръки, които не намаляват качествата на разработката, а по-скоро са фокусирани върху бъдещите научни търсения на докторанта:

- Препоръчва се на докторанта, имайки предвид неговия богат професионален опит и очевиден дългогодишен интерес по темата за

предприемачеството, да насочи усилия към научни публикации в световни бази данни като Web of Science и Scopus. По този начин резултатите ще имат много по-голяма видимост в професионалните среди.

- Препоръчва се на докторанта в своите бъдещи разработки да търси възможност за съавторство с утвърдени международни учени.

Следва също така да се отбележи, че представената за рецензиране разработка чисто в структурно отношение би могла да бъде по-добре форматирана, което би подобрило четимостта ѝ. Същевременно дисертацията и автореферата, не са лишени от известен брой граматични, стилистични и технически грешки, които най-вероятно се дължат на факта, че са разработвани на различен от майчиния език на дисертанта. Посочените критични бележки не накърняват качеството на дисертацията, в която има оригинални идеи и добре аргументирани резултати.

8. Заключение

Предложеният дисертационен труд от докторант Ernst Wolfgang Heinz Schenk на тема *The personality of the entrepreneur in the light of an entrepreneurial and foresight convenient action in the entrepreneurial functions* (Личността на предприемача в светлината на предприемчивото и предвиждащо действие в предприемаческите функции) е в съответствие с изискванията за придобиване на образователна и научна степен „Доктор” на ЗРАСРБ, на Правилника за неговото приложение, както и на Правилника за придобиване на научни степени в УНСС. В дисертацията несъмнено има актуални и значими научно-приложни и приложни резултати, които представляват принос при обогатяване на съществуващи знания, свързани с развитието на

предприемаческите умения, предприемчивостта и възможностите за предвиждащо действие при взимане на решения от страна на предприемача.

Налице са необходимите основания да декларирам своята положителна оценка „ЗА“ и предлагам на уважаемите членове на научното жури да присъдят ОНС „Доктор“ на докторант Ernst Wolfgang Heinz Schenk.

25.08.2023 г.
Братислава

.....
доц. д-р Миглена Ангелова

REVIEW

By: *Assoc. Prof. Dr. Miglena Dimitrova Angelova*
University of National and World Economy, Management Department
Professional field 3.7. Administration and Management, scientific
specialty "Social Management"

Subject: dissertation for the award of educational and scientific degree "Doctor" in a scientific specialty Management at the UNWE.

Reason for submitting the review: participation in the scientific jury for the defense of the dissertation according to the Order № 1692/29.06.2023 of the Rector of the UNWE.

Author of the Dissertation: *Ernst Wolfgang Heinz Schenk*
Title of the Dissertation: *The personality of the entrepreneur in the light of an entrepreneurial and for foresight convenient action in the entrepreneurial functions*

1. Information about the dissertant

The dissertant has studied at the PhD program "Management" at the Department of Management, Faculty of Management and Administration of UNWE, according to the Order of the Rector of UNWE № 1538/ 06.06.2022. The study was carried out in the free form during the period 06.06.2022 to 04.07.2023, when he was discharged with the right to defend, according to the Order of the Rector of UNWE No. 1733/04.07.2023.

The dissertant Wolfgang Schenk holds Bachelor and Master degrees in Business Administration from the University of Applied Sciences of Osnabrück and the University of Münster (Germany).

Wolfgang Schenk's entire professional biography is related to

entrepreneurship and entrepreneurial qualities and skills. He is the author of numerous works intended for the general reader on this subject, including those sold on international mass-market platforms such as Amazon.

The dissertant has successfully passed all examinations and set activities of his individual study plan, thus fulfilling all formal requirements. By decision of the Departmental Council of the Department of Management and the Faculty Council of the Faculty of Administration and Management, he was discharged with the right to defend, due to the completion of all required activities.

2. General characteristics of the submitted dissertation

The developed dissertation has a total length of 267 pages, structurally divided into an Introduction, Three Chapters and a Conclusion, References and Appendices. The developed chapters are relatively balanced in terms of volume and content, follow the overall logic of the research and lead to the full and step-by-step study of the problem under consideration. The main text contains 10 tables and 11 figures.

In the Introduction the relevance and significance of the research are argued and explained, the subject and object of the thesis are clearly defined, and the main research problem is outlined. The working hypotheses are defined and the author's thesis is clearly explained.

The relevance of the topic is justified by the importance of the entrepreneur's personality for the development of a successful business in a dynamic and complex business environment. The ability of anticipatory action is one of the main leading and key characteristics for any successful entrepreneur to be able to make the right decision that will enable him to generate entrepreneurial profit subsequently. From

this point of view, the relevance of the dissertation presented for review is undeniable.

The chosen research methodology is appropriate, leads to the obtained results, and to the solution of the set tasks in the research work. The methods used such as systematic approach, analysis and synthesis of the collected information are relevant to the set tasks. The scope and limitations of the dissertation are clearly stated.

The reference list consists of 200 titles in English and German. The literature used is cited correctly within the dissertation, giving grounds to conclude that the dissertator has a very good knowledge of the problem area in which the research is situated.

Chapter one discusses the key elements that are relevant to the study of entrepreneurial activities and entrepreneurial foresight. Chapter two presents the economic functions of business and the role and positioning of the entrepreneur figure. The main functions of the entrepreneur and their importance and relevance to the overall effectiveness of the business organization are discussed in detail. Tools for effective entrepreneurial foresight are presented, as well as options for strategic decisions based on entrepreneurial foresight. The main characteristics of the entrepreneur's personality as a driver of perception and generator of entrepreneurial actions are outlined, as well as the possibilities of using his foresight in the performance of entrepreneurial functions.

At the same time, the dissertation examines the personality of the entrepreneur as a major determinant of the effectiveness of entrepreneurship and entrepreneurial foresight.

The next part of the work presents the interdisciplinary nature of the entrepreneurial personality as the basis of entrepreneurial action and entrepreneurial foresight.

The appendices to the thesis present in detail the research carried out by the PhD student in three different business organisations from three different economic sectors, respectively three different managers. The data obtained from the qualitative research is correlated to the hypotheses developed in the study. Conclusions and recommendations related to opportunities for improving entrepreneurial skills related to entrepreneurial forecasting and foresight are made.

3. Evaluation of the obtained scientific and applied results

On the basis of the methodology and the results obtained it can be concluded that the tasks set in the dissertation have been reliably and correctly fulfilled. The contributions formulated by the doctoral student can be evaluated as original and as problem-based. The doctoral candidate has conscientiously executed the methodology on the basis of which he achieved the solution of the set tasks.

4. Evaluation of scientific and applied contributions

In the presented dissertation scientific-applied and applied contributions have been achieved, which according to the reviewer are as follows:

Scientific-applied contributions:

1. enrichment of existing knowledge related to entrepreneurship and to the personality of the entrepreneur; Presentation of new guidelines for improving entrepreneurial skills related to forecasting and prediction.

2. Defined general characteristics of entrepreneurial personality based on hermeneutic approach.

3. Expanded the field of research on entrepreneurship by drawing new links between personality, psychological, and behavioral characteristics into a general model of entrepreneurial potential.

Applied:

1. Application of new methods for entrepreneurial forecasting and prediction. A new model of personality traits is created to measure entrepreneurial potential.

2. Drawn conclusions and detailed recommendations about the nature of entrepreneurial personality based on a critical analysis of the research results;

3. Developed a practically applicable new methodology for enhancing and developing entrepreneurial potential.

All the above contributions are based on sound conclusions drawn in a reliable manner on the basis of reliable data.

5. Evaluation of the dissertation publications

The doctoral candidate is the author of six publications that are logically related to the dissertation and reflect its essential points. Five of the publications are in English, one in German. It is noteworthy that one of these publications is a book, a fact that can be interpreted as the dissertant's enduring interest in the main topic related to entrepreneurship and the qualities of the entrepreneur. The overall presentation of the scientific information in the research papers, the logic of structuring the information, as well as the specific expressive and stylistic ways of presenting the analyses, the author's opinion and the conclusions in the dissertation

and in the publications on it, make it possible to draw a reasonable conclusion that the doctoral candidate is the author of the claimed contributions in the dissertation and in the publications on it. The scientific metric requirements regarding the dissertation's publication activity are satisfied.

6. Evaluation of the abstract

The abstract is written in Bulgarian and English, in a total of 65 pages, presenting the essence of the dissertation in a clear and structured way. The abstract presents the overall structure, the individual parts and the main key points of the dissertation in a reliable and relevant way. From the abstract, it is possible to gain a clear impression of the dissertation and its key features.

7. Critical comments, recommendations and questions

The work developed and submitted for review is distinguished by the depth of the studied issues, logical completeness, possessing all the necessary qualities of this type of scientific work.

At the same time, the following critical remarks and recommendations could be addressed to the doctoral candidate, which do not diminish the qualities of the development, but rather are focused on the future scientific searches of the doctoral candidate:

- It is recommended that the PhD student, given his extensive professional experience and obvious long-standing interest in the topic of entrepreneurship, should direct his efforts towards scientific publications in global databases such as Web of Science and Scopus. In this way, the results will have much greater visibility in professional circles.

- It is recommended that the PhD student find co-authorship with established international scholars in his future work.

It should also be noted that the work submitted for review could be structurally better formatted, which would improve its readability. At the same time, the dissertation and the abstract have a number of grammatical, stylistic and technical errors, which are most likely due to the fact that they were developed in a language other than the dissertator's mother language. These critics do not impair the quality of the dissertation, which contains original ideas and well argued results.

8. Conclusion

The proposed dissertation by doctoral student Ernst Wolfgang Heinz Schenk on "The personality of the entrepreneur in the light of an entrepreneurial and for foresight convenient action in the entrepreneurial functions" is in compliance with the requirements for the acquisition of the educational and scientific degree "Doctor" according to the applied legislation and specific requirements of UNWE. The dissertation undoubtedly has relevant and significant scientific and applied results, which represent a contribution in enriching existing knowledge related to the development of entrepreneurial skills, entrepreneurship and the possibility of anticipatory action in decision-making by the entrepreneur.

I have the necessary grounds to declare my positive evaluation "FOR" and propose to the esteemed members of the scientific jury to award the PhD degree to the PhD student Ernst Wolfgang Heinz Schenk.

25.08.2023
Bratislava

.....
Assoc. Prod. Dr. Miglena Angelova